

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvartum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VI. Innoc. III. (a) Marsicano Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74533)

nium, l. 2. ff. de donat. inter: & sicut non valet talis promissio constante matrimonio. l. 3. §. et si stipulanti, ff. eod. titul. ita et si in id tempus promissio conferatur, l. qu. d. sponse 4. C. de donat. ante nupt. Pro cuius difficultatis solutione dicendum est, Celsum in eo textu hanc pactionem non indistinctè improbare, sed causà cognitâ, quia ex iusta causa, & honesta potest fieri, veluti nomine donationis propter nuptias, sive ob aliam iustam causam, putà si mulier nobilis sit, vir vilis conditionis, vel econtrâ, & ideo stipuletur mulier in compensationem nobilitatis suæ; valebit enim hæc stipulatio, ut tradunt Bartol. & Castrensis in d. §. si tibi nupsero: igitur hæc con-

ditio, Si decem dederis, in nuptiis non est statim rejicienda, sed adhibenda cognitio iudicis, utrum ex causa honesta facta fuerit, l. final. §. Seja, ff. de obl. & act. Itaque ex honesta causa huiusmodi conditio adjecta valet. Nec obstat verbum hoc, donaveris, quod videtur importare donationem meram, nam potius conditio hæc referenda est ad dotis donationem: unde postea Pontifex ait, dederis, solveris: quæ verba non rectè ad donationem referuntur; & verbum donandi, dotibus dandis aptum esse probat Alciatus lib. 4. parerg. cap. 13 licet ibi aliter accipiat textum hunc: docuerunt Barbosa & Canisius in presentii, Pinel. lib. 2. select. cap. 20. num. 21.

CAPUT V.

(a) Urbanus III.

Super eo verò, quod à nobis similiter postulasti, utrum ille qui in quandam mulierem consensit, ad consummandum matrimonium sit compellendus, nihilominus respondemus, quod cum consensus liber dici non possit, qui in alieno referatur arbitrio, ac conditionem ipsam canonica non improbeat instituta, quæ consonet honestati, nisi voluntas patris postmodum intercedat, nequaquam est ad matrimonium contrahendum cogendus. Nam licet felicitis memoriæ (b) Alexander Papa antecessor noster in suis videatur consultationibus respondisse, quod sponsalia interpositâ (c) conditione contracta, conditione ipsâ minimè observatâ, si consensus de presentii intercedat, vel carnalis copula subsequatur, dissolvi non debent, sed firmiter observari; nequaquam nostræ diffinitioni est adversum, cum huiusmodi consensus nequaquam sit de presentii habendus, licet per verba de presentii evidentius exprimatur, qui in alieno arbitrio non habito, sed habendo consistit.

NOTÆ.

x. (a) **U**rbanus III.] Ita etiam legitur in cap. 4. hoc titul. in 1. collect. ubi additur pars capituli cum in Apostolica; unde satis innuitur, in presentii referri partem textus in c. cum in Apost. de spons. ubi presentem inscriptionem exposui.

(b) Alexander.] Relatus in cap. de illis, hoc titul. cap. de illis, de spons.

(c) **C**onditione.] Sed an adveniente conditione novus desideretur consensus? latè exponit Gibalinus tom. I. de negot. lib. 3. cap. 2.

CAPUT VI.

Innoc. III. (a) Marsicano Episcopo.

Per tuas nobis litteras intimasti, quod cum in presentia tua quadam mulier Pacifica nomine, quendam nomine Nicolaum postularet in virum, asserens inter se mutuum de presentii consensum, & carnalem copulam accessisse; vir ipse, quamvis contracta sponsalia, & carnis copulam non negaret, assererat se tamen illam in uxorem ducere non teneri, quia sponsalia inter ipsos sub hac fuerant conditione contracta, si videlicet pater ejus & patruus sponsalibus consentirent: sed ipsi quamcitò noverint, & sponso contradixerunt & sponsæ; quod idem vir idoneis nitentibus comprobare. Verum mulier replicabat, quod licet fides præstita fuerit ab utroque sub conditione præscripta, non tamen sibi fuerat à patre viri, vel patruo aliquando contradictum, & ante tempus contradictionis expressum à testibus, & post illud dicebat inter se canalem copulam accessisse. Addebat præterea, quod licet à principio conditionaliter contraxissent, temporis tamen processu sine conditionis adjectione purè in matrimonium consenserunt, & hoc assererat se testibus probaturam. Receptis itaque testibus partis utriusque, cum attestaciones mulieris coram te, presentibus duobus examinatorebus faceres publicari, testes ipsi dixerunt, quod dicta, quæ legebantur, non dixerant, & quæ deposuerant, scripta non erant: sed ab uno examinatore tunc contra eos fuit fortiter obviatum, & ob hoc mulier postulabat, ut iidem testes, vel alii super eisdem

eisdem capitulis iterum audirentur. Tu autem hac novitate commotus, sequentem diem partibus præfixisti, quibus in tua præsentia constituisti, omnes examinatores convocari iussisti, sub interminatione anathematis illos obtestans, ut dicerent, si essent illa verè attestaciones, quibus obviaverant testes, qui continuo alias attestaciones in medium prodixerunt, quibus cum per advocatum viri fuisset obiectum, sicut prioribus fuerat attestacionibus obviatum, post allegationes multiples, secundæ attestaciones à partibus admittæ fuerunt, & cum attestacionibus viri postea publicata. Porro mulier illi præcipue articulo insistebat, quod ante renuntiationem sponsalium, & post idem vir carnaliter eam cognoverat, & ex ea filiam procrearat; quod proprio nitebatur ostendere juramento. Quia verò super his opiniones non solum varias, sed contrarias accepisti, ad magistratum Sedis Apostolicæ recurrens humiliter postulasti, quid sentiendum sit in talibus, edoceri. Nos autem inspectis attestacionibus admittis à partibus, quas nobis tuis misisti litteris introclusas: consultationi tuæ taliter respondemus, quod cum liquido constet per confessionem tam viri, quam mulieris, quod post contracta sponsalia carnalis est inter eos copula subsequuta, pro matrimonio præsumendum est vehementer, quia videtur à conditione interposita recessisse. Nam etsi probatum sit utrimque per testes, quod postquam pater, & patruus viri contradixere sponsalibus, idem mulierem illam carnali commixtione cognovit, non est tamen aliquo modo probatum, quod antequam ipse cognovisset eandem, pater ejus, & patruus contradicere curavissent.

NOTÆ.

(a) **M** *Arscano.*] Ita etiam legitur in *cap. unic. hoc tit. in 3. collect.* quæ diocesis est in Italia, de qua plura Ughellius *tom. 1. Italia sacra, fol. 655.* Sed potius legendum est, *Messanensi*; nam D. Rochus Pirrho *tom. 1. Sicil. sacra, in notitia Messanensis diocesis, fol. 329.* refert in præfenti textu Innocentium referbere Berardo Messanensi Præsuli, extareque hanc epistolam inter constitutiones Innocentii III. *lib. 3. ordine 14. fol. 776.* quare juxta ipsius perdocti viri sententiam legendum est, *Messanensi*, de qua diocesi nonnulla adduxi in *cap. Messana, de elect.*

COMMENTARIUM.

EX his duabus decretalibus sequens communiter deducitur assertio: *Contrahentes matrimonium sub conditione casuali honesta, debent eam expectare, nisi antea consenserint de presenti, aut copula carnalis inter eos intercesserit.* Probant eam textus in *cap. 3. hoc tit. in 1. de spons. duor. l. 3. tit. 4. part. 4.* Illustrant eam ultra congestos à Barbosa in *presenti*, Cujac. & Canisius, Brusel. *lib. 3. de condit. tit. 3. num. 13.* Sanchez de *matrim. lib. 5. disp. 6. Basil. eod. tract. lib. 3. cap. 13. à princip.* Trullench de *sacram. lib. 7. de matrim. cap. 8.* Leander eod. *tract. disp. 8. quæstion. 9. Gentil. de nuptiis lib. 2. cap. 17.*

Sed pro dubitandi ratione ita in præsentem assertionem insurgo: Matrimonium petit consensum de presenti; siquidem in eo differt ab sponsalibus, quod sponsalia continent promissionem futurarum nuptiarum, matrimonium verò præsentem dicit, & supponit consensum, ita ut statim sortiatur effectum; matrimonium enim institutum est ad mutuam cohabitationem, & conjunctionem, unde ejus naturæ repugnat conditio, ut repugnat adoptioni, & emancipationi, cum ea pendente effectum minime consequatur: ergo matrimonium non potest sub conditione celebrari, etiamsi conditio adjecta honesta sit. Id etiam quæ docetur in præfenti assertionem, videlicet: pendente conditione, per consensum de præ-

fenti, aut copulâ subsequuta, perfici matrimonium, ita ut non expectetur conditio; difficile redditur ex eo, nam res tradita sub conditione, eâ pendente repeti non potest, *l. sub conditione, ff. de condit. indeb.* ergo si consensus præstitus est a contrahentibus sub conditione, non potest alius de presenti exigi. Quod difficilior procedit in casu copulæ subsequutæ; nam concubitus per se non facit matrimonium, nullo præcedente consensu de presenti, *l. nuptias, ff. de reg. jur.* sed cum matrimonium sub conditione celebratur, non adest consensus de presenti, qui legitimum illud inducat: ergo ea pendente per copulam subsequutam non potest legitimum conjugium præsumi, aut induci.

Quæ dubitandi ratio non obstante vera est præfens assertio, pro cujus expositione sciendum est, nonnullos ex actibus humanis conditionem recipere, alios verò non, quos sigillatim recensere longum foret. Ea generalis regula tenenda est, quod actus, qui ad hoc instituti sunt, ut statim sortiatur effectum, id est qui essentiam habent ab executione & consummatione, non possunt conditionem recipere; quia talis adjectio conditionis esset contra substantiam actus; cæteri actus possunt celebrari sub conditione. Ita Covarr. de *matrim. 2. p. cap. 3. n. 2.* Basil. eod. *tract. lib. 3. cap. 1. num. 11.* Donel. *lib. 5. comment. cap. 18.* & ibi Osvaldus *littera F. Brusel. lib. 5. de condit. tit. 4. per totum.* Exempla in primis sunt quæ referuntur in *leg. actus 77. ff. de reg. jur. primò hæreditatis aditio, leg. cum qui 51. §. 1. & ult. ff. de acquir. hæredit.* quia est actus acquisitionis domini, *l. cum hæredes 23. ff. de acquir. possess. dominium verò non potest uno, eodemque actu & acquiri, & non acquiri.* Nec contrarium probatur in *l. primo gradu 23. ff. que in fraud. credit.* nam ibi verbum *conditio*, accipitur pro pacto, ut docuerunt Othomanus *illustr. 99. c. 34.* Petrus Faber in *dict. leg. actus, Valentia lib. 3. illustr. 2. p. de acquir. hæredit. n. 57.* Nec etiam obstat *lex omnes 71. ff. ad Trebel.* ubi hæres coactus, pure adit, & postea fruitur tempore ad deliberandum, quia ibi aditio pura est: differtur autem restitutio, ne ipse careat subsidio deliberandi,

randi, à Prætorè concessio. Petrus Faber *lib. 2. semestr. cap. 22.* Similiter adjectio bonorum, quæ ex edicto D. Marci fit conservandarum libertatum causâ, de qua *in l. 4. ff. de fideicommiss. libert. & in tit. Instit. de eo cui libertatis causâ*, purè fieri debet, quia habetur ad instar aditionis. Nec obstat dicta lex *4. §. si qui 12.* nam illa verba, *hac conditione*; significant, *hoc pacto.* Eadem ratione licet servitus sub conditione promitti possit, *l. existimo 98. ff. de verb. obl.* tamen constitui, seu tradi non potest sub conditione, *l. 4. ff. de servitut.* quia ipsa impositio dicit perfectionem, & consummationem. Antonius Faber *in ration. ad d. l. 4. Cujac. lib. 7. qq. Papin. & alii apud Osvaldum lib. 11. comment. Donelli, cap. 10. littera C. Goveanus lib. 1. variar. cap. 9. Galbanus de usufruct. cap. 31.* Nec tunc obstat lex *qui absenti 38. §. 1. ff. de acquir. possess.* ubi pro certo supponit Julianus, traditionem rei corporalis fieri posse sub conditione, ut eâ impletâ transferatur possessio, & dominium; deficiente verò, utrumque deficiat, quod & docetur *in l. 2. §. si pecuniam, ff. de donat. l. non omnis 19. ff. de rebus credit. l. dotis 3. §. si res 3. l. si ego 9. §. 1. ff. de jure dot. & pro constanti supponunt Faber in d. l. 4. Amaya lib. 2. obs. cap. 4. num. 13.* nam respondendum est, actus, qui non recipiunt conditionem expressè, posse eam recipere tacitè, & à prævio actu dependentem; unde si acceptum feratur ei qui sub conditione promissit, tacitè recipit conditionem stipulationis adjectam, *d. l. actus 77.* Similiter solutio pecuniæ, aut rei debitæ non potest fieri sub conditione, quia petit actualem, & præsentem translationem domini. *l. cum quis 38. §. 1. ff. de solut. & nihilominus si debetur sub conditione, potest fieri solutio sub eadem conditione, nempe si veniat conditio, l. sub conditione 16. eod. tit. l. 2. de cond. indebiti, Bris. lib. 2. de solut. tit. de acceptis, P. Faber lib. 2. semestr. cap. 22.* Eodem ergo modo quando causa prævia transferendi domini conditionalis est, veluti causa dotis futuræ, quæ habet tacitam conditionem, si matrimonium sequatur, *l. stipulationem 21. de jure dot.* potest traditio sub eadem conditione fieri, quia est tacita, *diēt. l. 7. & 9. eod. titul.* sic similiter potest adijci illa conditio. Trado tibi rem si mea est, *diēt. l. 38. §. 1.* est enim intrinseca, & veluti de natura traditionis; quia nemo plus juris in alium transferre potest, quam ipse habet, ut est juris regula: itaque *in diēt. §. 1. possessiones sub conditione tradi possunt, & occupandæ sunt secundum subjectam materiam de conditionibus tacitis præviis & necessariis ad valorem traditionis ipsius, quamvis relictetur ibi Cujac. lib. 44. Digestorum Juliani, qui rectam semitam vidit, sed timuit calcare. Nec obstat etiam textus *in diēt. l. 19. de reb. credit. l. 2. §. si pecuniam, de donat. l. 1. de mort. caus. donat.* Ibi enim traditio ipsa non est conditionalis, sed donatio, id est causa traditionis, *Dono tibi, si illud accideris, si moriar, &c.* & statim trado: sed quia traditio sola non transfert dominium nisi iusta & perpetua causa præcedat, quam sequatur traditio, *l. nunquam, ff. de acquir. rer. dom. necesse est, ut effectus traditionis pendeat ab existentia causæ; & perfectione donationis, ut agnoverunt Cujac. lib. 10. Digestorum Juliani, & Antonius Faber, & Donel. in d. l. non omnis 19. Bartol. Cumanus & alii classici in diēt. l. 16. de solut.* Itaque quod supra adduxi de rejicienda conditione à*

traditione Domini, locum habet quotiens præcessit titulus purus, veluti venditionis, aut donationis puræ, & simplicis; tunc enim sequi non potest traditio conditionalis, quia implicat contradictionem, quod res tradatur de facto, & ipsa traditio suspendatur. Gifanus *in d. l. 38. §. 1. ff. de acquir. possess.* Sed quoties titulus est conditionalis, licet traditio fiat purè, secum trahit conditionem tituli, à quo pendet ejus effectus. Etiam adoptio sub conditione fieri non potest, *l. questum 34. ff. de adopt.* Nec manumissio per vindictam, licet tacitam conditionem recipiat, veluti si hæres manumittat servum legatum sub conditione, quia interim nihil agit, *l. servum 11. ff. de manumis. Ulpianus in fragm. tit. 3. §. item ratione, Petrus Pitheus in collar. legum Mosac. tit. 14. §. qui civem: sed repudiante legatario competit, l. si miles 31. ff. de testam. milit. l. 2. ff. de manumis. vindict. l. 3. ff. qui & à quibus: nec etiam divorcium, l. 3. ff. de divorciis: nec datio tutoris, *l. morto 6. §. sub condicione, ff. re tutel.* nec ipse tutor negotiis pupillaribus auctoritatem præstare valet sub conditione, *l. etsi 8. ff. de auctoritat. tut.* nec sententia ferri sub conditione potest, *l. qui testamento 37. ff. de excusar. tit. l. 1. §. viduum, ff. quando appellandum.* Petrus Faber *d. lib. 2. semestr. cap. 24.* nec acceptatio conditionalis sustinetur, nisi tacita sit conditio, *d. l. actus 77.* ut *in l. querebatur 82. ff. ad l. Falcidiam, l. cum hic status 32. §. si autem, ff. de donat. inter. l. sanè 3. l. promittendo 41. §. final. ff. de jure dot. l. mulier, ff. de condit. instir.**

Econtrario illi actus, qui ex suo genere non petunt consummationem de præsentis, sed aliquid aliud post se expectant, dilationem, & conditionem recipiunt. Ita post alios Olvaldus ad *Donel. ubi proxime, Pichardus n. 2. in §. omnis, Instit. conditio- hoc titul.* tales sunt omnes contractus, nam ex contractu oritur obligatio, *l. 1. per totam, & l. 2. ff. de obl. & act. ex obligatione nascitur actio, l. licet 42. §. ea obligatio, ff. de procurat. per actionem autem exigimus quod nobis debetur, princip. Instit. de action.* ergo cum contractus expectet à sententia judicis executionem, consequens est, ut sub conditione possit celebrari, veluti stipulatio, *§. omni, Instit. de verb. obl. l. duobus 7. ff. de duobus reis: emptio & locatio, §. emptio 4. Instit. de contrahenda empr. l. necessario 8. ff. de periculo & commodo, l. bovem 43. §. si sub condicione 9. ff. de adilit. edict. l. sicut 20. ff. locati: transactio, l. si super 9. C. de transact. mutuum, l. omnia 7. ff. de rebus credit. pignus, l. grege 13. §. si sub condicione 13. ff. de pignor.* Circa societatem olim dubitatum fuit, quia videbatur consistere in ipsa rerum, aut industria actuali communicatione, *l. 1. ff. pro socio, princip. Instit. eod. tit.* quæ communicatio cum facti sit, ut traditio, videbatur non posse recipere suspensionem, aut dilationem. Sed contrarium deciderit Justinianus *in l. de societate 6. C. pro socio,* distinguens subtiliter contractum ipsius societatis ab ejus effectus, qui in communicatione consistit: prosequuntur Anton. Faber *in d. l. 1. ff. pro socio, Cujac. ad eund. tit. C. quamvis aliter censuisset in paratit. & lib. 28. qq. Papin. in l. actus 77. ff. de reg. jur. & lib. 32. Pauli ad edict. in d. l. 1.*

Unde apparet ratio præsentis assertionis, & simul solvitur dubitandi ratio supra adducta, nam licet matrimonium prout est actus trans-ferens

6. præsens textus.

ferens reciprocum dominium corporum per illa verba de presenti prolata, *Accipio te in meum, accipio te in meam*; sub conditione celebrari non possit, quia tradere statim corpus conjugii, & traditionem suspendere per conditionem, sunt contraria; contraria autem inter se non coeunt, ut ait Seneca de constantia c. 8. hæc verò traditio conditionem respuat, nec admittat; tamen si consensui adjiciatur conditio, veluti, *Contrahobrem matrimonium, si decem dederis*, ut in cap. 3. hoc titul. aut, *Si pater consenserit*, ut in presenti textu, non erit matrimonium, sed sponsalia celebrantur, siquidem non adest consensus de presenti, sed de futuro, pendens ab eventu conditionis. Nec novum est, ut consensus qui non est sufficiens ad matrimonium, inducat sponsalia, ut probavi in c. final. de sponsal. impub. Quare idem jus procedit in matrimonio sub conditione honesta celebrato, ac in sponsalibus de futuro contractis, videlicet ut sicut sponsalia de futuro per copulam subsequutam transeunt in matrimonium verum, & perfectum, ut probavi in cap. is quidem, de sponsal. ita & hoc casu si contrahentes sub conditione, interim ea pendente se carnaliter cognoverunt, matrimonium legitimum inducitur. Idem dicendum est, & facilius, si consensus de presenti inter eos adit; nam per

illum novum consensum recesserunt à consensu conditionali; nec enim aliqui legem sibi dicere possunt, ut à priori voluntate discedere non valeant, l. si quis, in princip. 22. ff. de legatis 3. Igitur ut in aliis actibus novissima voluntas prævalet, l. si mihi, §. ultim. ff. de legat. ita in matrimonio ultima voluntas spectatur; aded autem matrimonium sub conditione celebratum pro sponsalibus habetur, ut si pendente conditione sponsus, vel sponsa cum alio de presenti nuptias celebret, nuptiæ legitimæ sint, quia sponsalia de futuro solvuntur per sponsalia de presenti, cap. 1. de sponsal. duorum. Inde etiam deducitur, in hoc casu hodie post Tridentinum necessarium esse novum consensum coram parochio & testibus, ut matrimonium subsistat, licet jure communi attento dubium valde esset, an novus consensus desideraretur, ut constat ex disputatis à Thoma Sanchez lib. 5. de matrimon. disput. 8. Fachineo lib. 3. controv. cap. 36. Covarr. in 4. cap. 3. num. 4. Basil. lib. 3. de matrimon. cap. 44. num. 3. Gutierrez lib. 4. canonic. cap. 22. num. 21. Gibalino de negotiatione tom. 1. lib. 3. c. 2. art. 2. consecr. 2. Oponi possunt supra traditis textus in cap. 1. hoc titul. junctis ibi adductis cap. super eo, hoc tit. juncto Basil. de matrim. lib. 3. cap. 13.

CAPUT IV.

Idem (a) Alexander III.

VERUM cum alicui Ecclesie possessio quælibet interposita conditione donatur, non potest à donatore donum postea revocari, nisi fortè tali sit conditione collatum, quod eâ cessante possessio revocari debeat.

NOTÆ.

1. (a) *Idem.*] Ita etiam legitur post Concil. Lateran. p. 29. cap. 3. & in 1. collect. sub hoc titul. cap. 3. ubi additur pars capituli *memnimus*, ut agnoscamus in presenti referri partem textus in cap. *memnimus*, qui clerici vel vovent, cap. 3. de donat. ubi jam notavi.

COMMENTARIUM.

2. Difficilis valde redditur præsens textus ex sequentibus juris principis. Primò ex eo, quia donatio, de qua in eo agitur, cœpit à traditione, ut constat ex illis verbis: *Possessio donatur*; & ibi, *revocari*; sed in donatione, quæ incipit à traditione, si adhibeatur conditio, repugnat ejus substantiæ, ex traditis superiori commentario: ergo conditio donationi, de qua in presenti, inutiliter adjiciebatur. Secundò, nam si conditio adjecta fuit tempore donationis, & non sequuta, seu adimpleta, revocari debet donatio, ex l. 2. §. ultim. ff. de donat. cum pactum vel conditionem quilibet adjicere possit in rei propriæ traditione, & servandum illud sit, l. Gajus Sejus 23. ff. de manumiss. l. 1. §. si convenit, ff. de oper. libert. l. cum dos 7. ff. de pact. dotal. l. contractus 23. ff. de reg. jur. igitur in presenti casu licet Ecclesie res donata fuisset, conditio tempore donationis adjecta debuit adimpleri, & eâ non adimpletâ donatio revocari potuit. Tertiò dum

in fine hujus textus ait Alexand. III. donationem revocari, si expressè actum sit inter donatorem, & Ecclesiam, ut talis conditio adimpleretur, aliàs donatio revocaretur, obstat, nam Ecclesia, vel ejus Prælatus non potest sine debita solemnitate res proprias Ecclesie alienare, ut probavi in cap. nulli, de rebus Ecclesie; & per consequens non posse in ipso acquisitionis actu prælatum pactum resolutorium adjicere, probant Montero à Queva decis. 47. Castillo lib. 5. controvers. cap. 127. num. 16. & alii congesti ab Olea de cess. jurium tit. 2. q. 1. num. 21. Igitur in presenti casu non poterat rei donatæ Ecclesie absque solemnitate à jure præscripta conditio ulla adjici etiam resolutoria.

Quibus difficultatibus ut sigillatim satisfaciamus, rationemque præsentis textus agnoscamus, sciendum est, donationem incipere posse à traditione & à promissione. Donatio quæ incipit à promissione, admittit diem, & conditionem, tam initiativam, quam resolutivam, ut cæteræ conventiones admittunt; ita ut ejus effectus suspendatur donec dies venerit, aut conditio extiterit: donatio verò, quæ incipit à traditione, cum statim petat fortiri effectum, quamcumque conditionem initiativam respuit, cum contraria sint dominium rei donatæ statim tradere, & non tradere, nisi adveniente conditione. Recipit tamen conditionem resolutivam, leg. non omnis 19. Digest. de reb. credit. leg. 2. vers. Aliàs, ff. de donat. causâ mortis; veluti

3.
De despon-
satione,
qua incipit
à traditio-
ne.